

GATEPARLAMENTET

Hva tenker du om 2016 for byens del?

Sindre Martinsen-Evje,
ordfører

– Det blir et av de største årene i byens historie. Å feire 1000 års jubileum er noe helt unik, og 2016 er definitivt Sarpsborgs år.

Niklas Roest,
Sparta-kaptein

– Tenker det kommer til å bli et år der mye positivt kommer til å skje i byen. Mye er allerede i gang når det gjelder markering av jubileet, så gleder jeg meg til fortsatt. Får satse på at vi toppet feiringa med å vinne NM-gull.

Hans Petter Løkkebakken,
festivalsjef

Sarpsborgfestivalen
– Jeg er Sarpepatriot og ser frem til de mange arrangementene som skal komme. Jeg gleder meg over at Østfold Forsikring stadig vokser, alle kampene jeg skal se på Sarpsborg stadion og ikke minst Sarpsborgfestivalen 2.-3. september 2016 i Kulåssparken.

Elisabeth Holm, vinner av Kakekrigen 2015

– For Sarpsborg blir jo 2016 året over alle år! 1000-årsjubileet kommer nok til å «ta» store deler av året. Sarpsborg er i en voldsom utvikling for tiden med nye skoler, sykehus og sykehjem, og jeg gleder meg til å se fortsatt.

Olav II Haraldson, d

I fjor høst ljomet Sarpsborg 08s kampprop; «Vi er særpingær alle sammen» over Ullevål stadion. Parallelt med cupfinalen ble programmet for byens tusenårsfeiring lagt frem – en feiring som følge av en viktig person, nemlig selve sjefssarpingen, byens grunnlegger; Kong Olav II Haraldson, eller den Hellige om du vil.

TORODD LIE tekst og foto

Lik mange sarpinger er heller ikke Kong Olav født i Sarpsborg. Faren var småkongen Harald Grenske i Vestfold, som døde like etter sønnens fødsel. Moren Åsta Gudbrandsdatter giftet seg deretter med småkongen Sigurd Syr på Ringerike, hvor den unge Olav vokste opp. Sagaene forteller at Olav drog i viking bare 12 år gammel, for å sloss med forskjellige vikinghærer i Østersjøområdet. Men også langs Europas kyster var han med å plyndre og røve. Både sammen med norske og danske vikinghøvdinger herjet han, ja til og med den engelske kong Ethelred stod han etter hvert på god fot med. Dette til tross for at Olav sammen med jomsvikingen Torkel Høge gjennomplyndret England i år 1011, hvor de etter å ha tatt erkebiskopen av Canterbury som gissel kunne seile fra England med 48.000 gullpund. Likevel kunne ikke denne enorme brannskatten redde erkebiskop Alpheges liv, for han ble drept av de mest utålmodige blant hærfolkene mens de i voldsrus feiret plyndringen av England.

Styre

Den katolske kirkes biografi om St. Olav forteller ganske så nøkternt om disse hendelsene, og fortsetter med at Olav seilte som en søkkrik vikinghovding fra England med planer om å fortsette plyndringene langs Middelhavets kyster sammen med hertug Richard av Normandie. Men før de kom

OLAV DIGRE: Statuen av byens grunnlegger Olav II Haraldson den Hellige står på Lilletorget.

så langt hadde Olav en drøm som han tolket dit hen at hans fadder Olav Trygvasson, sa at Olav og hans familie skulle få styre Norge til evig tid, om han ga seg med plyndringene, og vendte hjem til Norge for å kreve sin arverett.

1016

Etter dette gjorde han vendeis, og tilbrakte en tid i Rouen som hertug Richards gjest, hvor han også ble gjendøpt (konfirmert) i byens katedral i 1014. I løpet av det påfølgende året fikk Olav vite at forholdene nå lå til rette for at han kunne gripe makten i Norge.

Palmesøndag 1016 vant Olav en avgjørende seier i sjoslaget ved Nesjar. Derfra satte han over fjorden, og seilte opp Glomma hvor han i følge Snorre reiste en jordborg på høyden av neset ved fossen.

Han bygde en kongsgård inne i borgen; Borgarherdi, og grunnla byen Borg, hvor han også reiste en kirke til jomfru Marias ære, som byen fortsatt hedrer ved å beholde St. Mariegade som navn på sin hovedgate. I Borg sikret han freden med Olaf Skötkonung ved å gifte seg med sveakonungens datter Astrid. Hvor lenge Olav oppholdt seg i Borg er

usikkert, men så lenge hans hovedsete lå i byen, rakk han å endre lovene formet ut fra sitt kristne livssyn, noe som preger lovverket også i vår tid. Med Borg som base dro han land og rike rundt for å kristne folket på vikingers vis, med våpen i hånd.

Flyktet

Olav valgte å flykte med familien til Gararike (Russland) da dansk kongen Knut den mektige seilte med mange skip mot Norge i 1028. Der ble han ett år mens han samlet en hær han kunne ta tilbake makten med. Imidlertid hadde han fått ster-

Nye rom, gamle priser!

Weekend på Geilo Hotel
Romjulsweekend fra kr 745,-
Vinterweekend fra 645,-

Per person i dobbeltrom med halvpensjon per natt. Les mer om betingelser på nett.

32 09 05 11
service@geilohotel.no
geilohotel.no

Vi har nyoppussede rom!

Prostatakreft er den vanligste kreftformen hos menn

Volvat anbefaler årlig kontroll av urolig for menn over 50 år. Med moderne utstyr er undersøkelser og operasjoner nærmest smertefrie. Du kan bestille time og få mer informasjon på www.volvat.no eller tlf. 69 30 23 00.

Vi utvider tilbudet!

Medisinsk ansvarlig: Jørn Schelin

Volvat
INNGÅR I CAPIO EUROPA

Volvat Medisinske Senter
Helsehuset Fredrikstad
Jens Wilhelmsens gate 1, 1671 Kråkerøy

en Hellige

FAKTA Om kong Olav II Haraldson:

Skal være født i 995, skjønt mest sannsynlig i 993 iflg. forskere. Tippoldefar skal i følge kongesagaene være: Harald Hårfagre. Gudfar ved hans barnedåp skal ha vært: Kong Olav I Trygvasson. Voksendøp i Rouens katedral antagelig i 1014. Grunnla Sarpsborg i 1016. Barn: 1020: Datteren Ulvhild med sin dronning Astrid. (Ulvhild ble her-tuginne av Sachsen, og regnes som stammor til mange av Europas fyrstehus.) 1024: Sønnen Magnus med sin frille Alvhilde, (senere kjent som kong Magnus I den gode).

KILDER: SNORRES KONGESAGAER, STORE NORSKE LEKSIKON, WIKIPEDIA, DEN NORSKE KATOLISKE KIRKE.

ke motstandere i stormennene Kalv Arneson, Hårek fra Tjøtta og Tore Hund fra Bjarkøy, som skulle bli hans banemann. De møtte kongen med en overlegen hær på ca. 7000 mann ved Stiklestad. Og 29. juli i 1030 falt Kong Olav.

Hellig

Kongens lik ble fraktet til Nidaros og begravd i en sand-banke sør for byen i all hemmelighet. Her kunne historien om kong Olav Haraldsson ha endt, men mange hevder at undere skjedde ved Olavs lik. Blant annet mirakuløse helbredelser av syke som kom nær stedet. Dette førte til at kong Olav ble utropt til helgen av biskop Grimkjell i 1031, og han gikk deretter inn i historien som «Olav den Hellige» - selv om samtiden kalte ham for Olav Digre grunnet hans robuste fysikk. Liket til den helgenfor-klarte kongen ble lagt i et skrin (kiste) som var besluttet med sølv og det ble plassert ved høyalteret til den nye kirken i Nidaros. Der skal kisten ha stått helt til 1537, da reformasjonens nye kirkefedre motsatte seg alle katolske relikvier og helgenbilder samt pilgrimsreiser til Olavs skrin i Nidaros. Det mumifiserte liket av kongen ble derfor lagt i en umarkert grav under kirkegulvet i

Nidarosdomen, hvor det fort-satt skal ligge på ukjent sted. Sølvkisten han lå i ble deretter sendt til kongen i København som smeltet den om til barrer, og de skal ha hatt en samlet vekt på ca. 95 kg.

Minnet lever

Minnet om ham lever fortsatt ved at mange kirker over store deler av Europa er vigset til hans ære. Et storslått minne er St. Olofs slott eller Olofsborg i Finland, og lokalt er Borregaard hovedgård et vitnesbyrd på at kong Olav bygget sin kongsgård i Borg ved Sarpr, om enn på et annet sted hvor gården ligger i dag. Tross sin opphøydhed som helgen, kunne han ikke forutse at hele den gamle vikingborgen ville rase ut i Glomma en februarnatt i 1702. Kong Olav som grunnla Sarpsborg, skal ha initiert det vi i dag kjenner som Borgartinget: en forløper til den rettstaten Norge er i våre dager. Den høyeste ære som det offentlige Norge fortsatt kan vise en fortjenestefull person er ved å tildele vedkommende St. Olavs orden. Vi bør med dette trygt kunne kalle byens grunnlegger for en «stolt og engasjert særping».

red@byavisasarpsborg.no

RADIO

MANDAG-FREDAG
00:00-06:00: Sarpsborg puls
06:00-10:00: Storbymorgen!
10:00-14:00: P5-Lunchen
14:00-18:00: God Ettermiddag!
18:00-22:00: P5-Kvelden
22:00-00:00: Storbymorgens

LØRDAG
00:00-08:00: Sarpsborg puls
08:00-10:00: Non stop hits
10:00-14:00: Beste fra Storbymorgen
14:00-22:00: God helg
22:00-00:00: Non stop hits

SØNDAG
00:00-08:00: Sarpsborg Puls
08:00-10:00: Non stop hits
10:00-18:00: God helg
18:00-00:00: Non stop hits

* Sport & Musikk med Sarpsborg
08 sine kamper starter 30 min før
kampstart

TALL OM TING

09.15

Sto sola opp i dag
Sol ned i dag: 15.31

6,6

millimeter nedbør er målt på Sarpsborg værstasjon de siste sju dager.

6.

dagen i dag, og det er 360 dager igjen av 2016.

GUDSTJENESTER

Søndag 10. januar

kl.11.00 Gudstjeneste i Greåker kirke
kl.11.00 Gudstjeneste i Hafslund kirke
kl.11.00 Gudstjeneste i Ingedal kirke
kl.11.00 Høymesse i Sarpsborg kirke
kl.11.00 Gudstjeneste i Skjeberg kirke
kl.11.00 Gudstjeneste i Solli kirke
kl.18.00 Ungdomsgudstjeneste i Tune kirke
kl.11.00 Gudstjeneste i Varteig kirke

UKAS TEGNING

DØDSFALL

Per Hans Baaserud
f. 14.07.1938, d. 02.12.2015

Jorunn Finpå
f. 04.07.1930, d. 07.12.2015

Evy Birkeland
f. 07.12.1936, d. 10.12.2015

Roy Johannessen
f. 18.10.1933, d. 10.12.2015

Kari Nilsen
f. 19.02.1923, d. 12.12.2015

Werner Olsen
f. 10.09.1934, d. 13.12.2015

Kaare Karstensen
f. 13.12.1909, d. 14.12.2015

Rudolf Andreas Nilsen
f. 19.05.1930, d. 14.12.2015

Eva Lunde
f. 30.08.1949, d. 15.12.2015

Arnt Olav Nøkleby
f. 02.07.1924, d. 16.12.2015

Karl Inge Alstad
f. 29.01.1930, d. 16.12.2015

Gerd Målfrid Stang Johannessen
f. 07.06.1932, d. 14.12.2015

GRATULASJONER

Ønsker du å gi en du er glad i et ekstra fokus på bursdagen, send oss ditt bidrag på MMS ved å sende BYS FOLK til 2077 (husk bilde og en liten tekst, maks 25 ord). Du kan også sende til epost grafisk@byavisasarpsborg.no eller Byavisa Sarpsborg, St. Mariestgt 96/98, 1706 Sarpsborg.

Innsendte bidrag vil bli publisert i førstkommande utgave av Byavisa. Innsendte bilder og tekst vil ikke bli returnert til avsender. Redaksjonen forbeholder seg retten til å korte ned innsendte bidrag, sensurere innhold eller i helhet ikke publisere enkelte bidrag.

NAVNEDEGER

6. Aslaug /Åslog
Begge kommer av norrønt áss (gud) + endelse av usikker betydning.

7. Eldbjørg /Knut
Eldbjørg = norrønt ildberging.
Knut = norrønt knútr (knute), dansk kongenavn.

8. Torfinn /Turid
Torfinn = norrønt Þórr (guden Tor) + finnr (finne, same). Turid = Þórr + friðr (skjønnhet).

9. Gunnar /Gunn
Gunn = norrønt gunnr (strid). Gunnar = norrønt gunnr + arr (kriger).

10. Sigmund /Sigrun
Sigmund = norrønt sigr (seier) + mundr (beskyttelse). Sigrun = sigr + rún (hemmelighet).

11. Børge /Børre
Det samme som Børge og navn som begynner på Berg (norrønt bjarga = bringe i sikkerhet).

12. Reinhard /Reinert
Begge kommer av gammeltysk Reginhart = regin (styrende makter) + hart (hard).

BARN FORKLARER

Snomann

Tuva (3)
– Olav fra filmen Frost er en snømann.

Anne (3)
– Noe jeg ikke kan lage om det ikke er snø ute.

Madelen (2)
– Har laget en i barnehagen.

Astrid (4)
– Det er en mann som er laget av snø.

GULLUNGE

Den 20. september kom vår lille Just til verden. Han veide 3405 gram og var 49 cm lang. Gleder oss til å bli bedre kjent med deg! Tore Briskeli og Silje Roksvåg Nilsen.

FOTO: HASLIEN FOTOGRAFENE

Tegn og vinn billetter

Alle som får sin tegning på trykk, vinner to billetter til Eventyrfabrikken i Sarpsborg. Husk å skrive på navn, alder og bosted. Billettene kommer i posten.

Send inn ditt bidrag til
Adresse: Byavisa Sarpsborg, St. Mariestgt 96/98, 1706 Sarpsborg eller eileen@byavisasarpsborg.no

Alva Schavenius Grothe (8) har sendt oss denne fine

NORGES KULESTE LEKELAND!

www.eventyrfabrikken.no

Mandag til torsdag 12.00 – 20.00, Fredag 11.00 – 20.00, Lørdag og søndag 10.00 – 20.00